

Bir Yeniden Yapılandırma Kurumu Olarak Konkordato Başvurusu, Geçici Mühlet Ve Gerekçeleri

Suphi ASLANOĞLU¹, Ayşe Duygu ÖZALP², Ali Rıza
ÖZALP³

Özet

7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 28.02.2018 tarihinde kabul edilerek ve 15.03.2018 tarih ve 30361 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu borçlu ve alacaklı arasındaki ilişkinin belirlenmesi ve yapılacak işlemlerin hangi esaslara göre yapılacağına düzenlenmesi amacıyla ortaya çıkarılmıştır. Kanun kapsamında borç-alacak işlemlerinin hangi prosedüre göre yapılacağına, bu işlemler yapılırken hangi işin hangi süre içerisinde yapılacağına, bu işlemleri yaparken kanuna aykırı görülen işlemler bakımından itiraz mekanizmasının nasıl işleyeceğinin, iflas sürecinin nasıl işlediğinin, haciz işlemleri, satış işlemlerinin belirlenmesi gibi daha birçok konuyu kapsamaktadır. Söz konusu düzenlemelerin yapılmasında dikkate alınan önemli bir icra iflas kurumu ise konkordatodur. Borçlunun mali yapısının bozulması ile birlikte alacaklıların alacaklarını belli bir plana göre almaları konusunda kendi aralarında vardıkları ve mahkemece onaylanan anlaşma olarak ifade edilen konkordato, mali yapısı bozulan şirketlerin yeniden yapılandırma kapsamında borçlarını yapılandırarak ödeme imkanına kavuştukları bir müessese olarak karşımıza

¹ Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi İİBF, İşletme Bölümü, Kırıkkale, Türkiye,
s_aslanoglu@hotmail.com

² Hukukçu, Ankara, Türkiye,
av.ayseduyguozalp@hotmail.com

³ Ekonomist, Ankara, Türkiye,
alirizaozalp@hotmail.com

çıkılmaktadır. Bu çalışmada, yapılan düzenleme çerçevesinde konkordato başvurusu ile birlikte geçici mühlet ile ilgili açıklamalara yer verilerek bu konudaki belirsizliğin giderilmesi amaçlanmıştır. Düzenlemenin yeni olması nedeniyle, yapılan bu çalışma kapsamında mali yapısı bozulmuş şirketlerin konkordato başvurusunda yapılması gereken işlemler açıklığa kavuşturulmuş ve bu konudaki belirsizlik giderilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Konkordato, Geçici Mühlet, Gerekçeler*

JEL Sınıflandırma: *M40, M41, M42*

Abstract

The Law on Execution and Bankruptcy Law No. 7101 and Amendment on Certain Laws were adopted on 28.02.2018 and entered into force upon publication on the Official Gazette dated 15.03.2018 and numbered 30361. The Execution and Bankruptcy Law No. 7101 was enacted in order to determine the relationship between the debtor and the creditor and to regulate the basis of the transactions to be performed. The scope of the law includes many other matters such as how the debt-receivable transactions are to be carried out according to the procedure, which business is to be carried out during the period in which these transactions are carried out, how the appeal mechanism is to be carried out in respect of the transactions that are contrary to the blood. This is an important executive bankruptcy institution that is taken into account in the implementation of the regulations. Concordat, which is defined as agreement between the parties regarding the receipt of receivables of the receivables according to a certain plan with the deterioration of the financial structure of the borrower, is expressed as an institution in which the companies whose financial structure has been disrupted are able to settle their debts within the scope of restructuring. In this study, it was aimed to remove the ambiguity in this context by giving a declaration about the temporary stay together with the concordat application in the frame of the arrangement made. Due to the fact that the regulation is new, in the scope of this study, the transactions that have to be done by the concordat of the companies whose financial structure has deteriorated have been clarified and the uncertainty in this issue has been eliminated.

Key words: The Concordat Reference, Reasons For

JEL Classification: M40, M41, M42

Giriş

Toplam 67 maddeden oluşan ve 28.02.2018 tarihinde kabul edilerek 15.03.2018 tarih ve 30361 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren yasa değişikliğinin genel gerekçesinde, ülkemizde 2003 yılından bu yana uygulanan iflasın ertelenmesi kurumu, ihdas amacının gerçekleştirilmesi konusunda isteneni veremediği, bu sebeple 15 Temmuz 2016 amacının tarihinde kabul edilen 6728 sayılı Kanunla iflasın ertelenmesi kurumunun revize edildiği belirtilmiştir. İflasın ertelenmesi kurumunda alacaklıların herhangi bir şekilde söz sahibi olmaması, sürecin borçlu ve mahkeme arasında yürütülmesi ve yaşanan yargılama sorunları birlikte değerlendirildiğinde bu kurumun tamamıyla yürürlükten kaldırılması ve bunun yerine alacaklılar ile borçlunun bir müzakere sonrasında anlaşmaları ve bu anlaşmanın mahkemece tasdiki esasına dayanan konkordato kurumunun daha etkin ve aktif bir şekilde kullanılması ticari ve sosyal hayat bakımından bir ihtiyaç olarak görülmesi üzerine kanun düzenlemesine gidilmiştir.

Bu çalışmada; yeni konkordato yasası öncelikle geçici mühlet açısından incelenmiş olup, geçici mühlet talebi için mahkemeye ibraz edilecek belgeler, geçici mühlet süresi, geçici mühletin alacaklılar ve borçlu açısından etkileri madde gerekçeleri ile incelenmiştir.

1. Geçici Mühlet Talebi Ve Şartları

2004 Sayılı İcra İflas Kanunu'nun değişen 285. Maddesine göre; borçlarını, vadesi geldiği hâlde ödeyemeyen veya vadesinde ödeyememe tehlikesi altında bulunan herhangi bir borçlu, vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını ödeyebilmek veya muhtemel bir iflâstan kurtulmak için konkordato talep edebilir. İflâs talebinde bulunabilecek her alacaklı, gerekçeli bir dilekçeyle, borçlu hakkında konkordato işlemlerinin başlatılmasını isteyebilir.

Maddenin oluşturulma gerekçesinde; “**geçici konkordato mühleti**” adı altında yeni bir kurum ihdas edildiği belirtilmiş olup, bu mühletin

uzatmayla birlikte beş ayı geçmemek üzere “geçici olarak” tanınabileceği hükme bağlanmaktadır.

Yine 285. Maddenin gerekçe devamında; Amerika Birleşik Devletlerindeki “otomatik durdurma” kurumundan esinlenilerek yapılan İsviçre İcra ve İflas Kanunu değişikliklerini (Kanuna eklenen m. 293a – m. 293d maddelerini) örnek alan bu düzenlemenin ödeme güçlüğü içindeki borçluya süratle geçici hukuki koruma sağlamaya yönelik olarak yapıldığı belirtilmiştir.

“Geçici konkordato mühleti” sürecinin tanımlandığı 285. maddenin gerekçesinin devamında; Geçici konkordato mühleti ile birlikte mahkemenin borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirlere karar vereceği ve konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri atayacağı hükme bağlanmaktadır. Konkordatonun başarıya ulaşması ile kastedilen husus, konkordato talebinde bulunanın mali durumunun düzelmesinin mümkün olup olmadığı veya konkordato teklifinin tasdiki şartlarının yerine gelip gelemeyeceğidir. Konkordato prosedürünün maliyeti artırmamak amacıyla genel kural, sadece bir geçici komiserin görevlendirilmesi olarak belirlenmiş ise de, özellikle alacaklı sayısı ve alacak miktarı gerektiriyorsa, üç kişinin geçici konkordato komiseri olarak görevlendirilebilmesine imkan tanınmış ve konkordato teklifinin ve sürecin değerlendirilmesinde geçici komiserin etkin görev alacağına vurgu yapılmıştır.

Geçici mehil talebi için yetkili ve görevli mahkeme; iflâsa tabi olan borçlu için 154 üncü maddenin birinci veya ikinci fıkralarında yazılı yerdeki, iflâsa tabi olmayan borçlu için yerleşim yerindeki asliye ticaret mahkemesi olarak belirlenmiş olup, bu doğrultuda ; İİK'nın 154.maddesi çerçevesinde iflâsa tabi borçlu için dava açılacak yer borçlunun muamele merkezidir. Merkezleri yurt dışında bulunan ticari işletmeler hakkında yetkili merci, Türkiye'deki şubenin, birden fazla şubenin bulunması halinde merkez şubenin bulunduğu yerdeki icra dairesidir.

Yine değişen 286. madde doğrultusunda, konkordato talebine ek olarak mahkemeye ibraz edilmesi gerekli belgeler hususu getirilmiş olup bu belgeler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

a) Borçlunun borçlarını hangi oranda veya vadede ödeyeceğini, bu kapsamda alacaklıların alacaklarından hangi oranda vazgeçmiş olacaklarını, ödemelerin yapılması için borçlunun mevcut mallarını satıp satmayacağını, borçlunun faaliyetine devam edebilmesi ve alacaklılara ödemelerini yapabilmesi için gerekli malî kaynağın sermaye artırımı veya kredi temini yoluyla yahut başka bir yöntem kullanılarak sağlanacağını gösteren konkordato ön projesi.

b) Borçlunun malvarlığının durumunu gösterir belgeler; borçlu defter tutmaya mecbur kişilerden ise Türk Ticaret Kanununa göre hazırlanan son bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu, hem işletmenin devamlılığı esasına göre hem de aktiflerin muhtemel satış fiyatları üzerinden hazırlanan ara bilançolar, ticari defterlerin açılış ve kapanış tasdikleri ile elektronik ortamda oluşturulan defterlere ilişkin e-defter berat bilgileri, borçlunun malî durumunu açıklayıcı diğer bilgi ve belgeler, maddi ve maddi olmayan duran varlıklara ait olup defter değerlerini içeren listeler, tüm alacak ve borçları vadeleri ile birlikte gösteren liste ve belgeler.

c) Alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste.

d) Konkordato ön projesinde yer alan teklife göre alacaklıların eline geçmesi öngörülen miktar ile borçlunun iflâsı hâlinde alacaklıların eline geçebilecek muhtemel miktarı karşılaştırmalı olarak gösteren tablo.

e) Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analiz raporları ile dayanakları. şu kadar ki bu şart 3/6/2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi kapsamında küçük işletmeler bakımından uygulanmaz.

Maddenin devamında ibrazı zaruri olan mali tabloların dava tarihinden en fazla 45 günlük dönemi kapsayacak ticari kayıtlar olması gerektiği ve madde gereği sunulması gereken belgelerin yanında “*Borçlu, konkordato sürecinde mahkeme veya komiser tarafından istenebilecek diğer belge ve kayıtları da ibraz etmek zorundadır*” denilerek mahkemenin de ek belge isteyebileceği hususu da kanunda yer almıştır.

Maddenin tasarlanmasında gerekçe olarak; Maddenin birinci fıkrasının (a) bendi konkordato projesinin (teklifinin) asgari olarak içermesi gereken hususlara ilişkin olduğu ifade edilmiş ve devamında bunun bir ön proje olduğu, geçici mühlet ve kesin mühlet zarfında değiştirilerek netleştirilebilecek ve böylece alacaklılar toplantısına başlangıçtaki ön projeden farklı bir konkordato projesi sunulabileceği hususları yer almış olup, talep aşamasında sunulacak ön projenin süreç içinde revize edilebileceği konusuna dikkat çekilmiştir.

Yine madde gerekçesinde; nakit akım tablosunun da sunulması zorunlu belgeler arasında olması gerektiği bununla beraber alacaklıları, alacak miktarlarını ve alacaklıların imtiyaz durumunu gösteren liste istenerek alacağı rehinle teminat altında olan alacaklıların da ibraz edilmesi zaruri bu tabloda yer alması istenmiştir.

Yenilik olarak dikkate çarpan bir diğer konu; Maddede ayrıca Sermaye Piyasası Kurulu veya Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşu tarafından hazırlanan ve konkordato ön projesinde yer alan teklifin gerçekleşmesinin kuvvetle muhtemel olduğunu gösteren finansal analiz raporlarının da konkordato talebiyle birlikte mahkemeye ibrazı istenmiştir⁴. Maddenin gerekçesine bu hususa yönelik amacın “*başarı ihtimali bulunmayan konkordato taleplerinin engellenmesi*” olduğu yer almaktadır.

⁴ Şu kadar ki, bu şart 03.06.2011 tarihli ve 635 sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesi kapsamında küçük işletmeler bakımında uygulanmaz.

Maddenin son cümlesi ile; küçük işletmeler söz konusu bu maddenin yani finansal analiz raporu ibraz zaruretinin dışında tutulmuştur. Hal böyle olunca, “küçük işletme” sınıfının tanımlanması gereği doğmuştur.

“Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin sınıflandırılması” başlıklı 5 inci maddesinde yapılan değişiklik ile KOBİ’ler aşağıdaki şekilde sınıflandırılmıştır;

Orta büyüklükteki işletme: İkiyüzelli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri kırk milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

Küçük işletme: Elli kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hasılatı veya mali bilançosundan herhangi biri sekiz milyon Türk Lirasını aşmayan işletmeler.

Dolayısıyla kanun maddesinin (e) bendinin son cümlesine göre; konkordato başvurusu yapan ve çalışan sayısı 50 kişiden az olan ve yıl içinde her hangi bir dönemde, net satış hasılatı ile bilanço toplam büyüklüğü 8 Milyon TL’yi aşmayan şirketler için “bağımsız denetim şirketi raporu” talep dilekçesine ek olarak mahkemeye ibrazı zorunlu tutulmamıştır.

Fakat, konkordato başvurusunun işletmeye bir maliyetinin olduğu düşünüldüğünde ve uygulamada da küçük işletmelerden daha çok büyük işletmelerin başvuru yapacağı değerlendirildiğinde, bağımsız denetim şirketi raporunun alınması kaçınılmaz olmuştur.

2. Geçici Mühlet Süresi

Kanunda geçici mühlet üç ay olarak belirlenmiştir. Mahkeme bu üç aylık süre dolmadan borçlunun veya geçici komiserin yapacağı talep üzerine geçici mühleti en fazla iki ay daha uzatabilir, uzatmayı borçlu talep etmişse geçici komiserin de görüşü alınır. Geçici mühletin toplam süresi beş ayı geçemez.

Geçici mühlet süreci içinde iyileşmenin sağlanması halinde, kesin mühlet süreci içinde de olduğu gibi, yasanın 291. Maddesine göre;

“Konkordato talebi ile amaçlanan iyileşmenin, kesin mühletin sona ermesinden önce gerçekleştiğinin komiserin yazılı raporuyla mahkemeye bildirilmesi üzerine mahkemece resen, kesin mühletin kaldırılarak konkordato talebinin reddine karar verilir. Bu karar, 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir” ifadelerine yer verilmiştir. Ancak “iyileşme” kavramı somut olarak tanımlanmamış olup, iflasın ertelenmesi davalarında esas olan borca batıklık şartının da yeni yasada aranmaması sebebi ile dava sürecinin başında istenen evraklar arasında yer alan rayiç değer bilançosunda tespit edilen borca batık olma halinin geçici mühlet içinde sona ermesinin bir iyileşme olarak kabul edilip edilmeyeceği netlik kazanmamıştır.

İlgili madde düzenlemesinin gerekçesinde; *“Gerçekten de bazı hallerde geçici veya kesin konkordato mühleti, borçlunun iyileşmesi için tek başına yeterli olabilir. Bu durumda konkordato mühleti kaldırılır, konkordato prosedürüne devam edilmez, ama borçlunun iflasına karar verilmesi için de bir sebep ortaya çıkmaz. İyileşme kavramı, borçlunun alacaklılara tam ve zamanında ödeme yapabilecek şekilde ödeme gücünü kazanması şeklinde anlaşılabilir ise de bu madde çerçevesinde özellikle açıklanmamakta, konu kazai içtihatlarla bırakılmaktadır”* denilmekte olmakla birlikte geçici ve kesin mühlet kararlarının temyize kapalı olması nedeniyle bu durumun “kazai içtihatların” çok geç oluşmasına ve uygulamada sorunlar yaşanmasına sebep olacağı kuşkusuzdur.

Yine 287.maddenin 5. Paragrafına göre; *“291 inci ve 292 nci maddeler geçici mühlet hakkında kıyasen uygulanır”* düzenlemesinden yola çıkıldığında, 292. Madde çerçevesinde; *İflâsa tabi borçlu bakımından, kesin mühletin verilmesinden sonra aşağıdaki durumların gerçekleşmesi hâlinde komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine ve borçlunun iflâsına resen karar vereceği hüküm altına alınmıştır;*

- a) Borçlunun malvarlığının korunması için iflâsın açılması gerekiyorsa.
- b) Konkordatonun başarıya ulaşamayacağı anlaşılıyorsa.
- c) Borçlu, 297 nci maddeye aykırı davranır veya komiserin talimatlarına uymazsa.

d) Borca batık olduğu anlaşılan bir sermaye şirketi veya kooperatif, konkordato talebinden feragat ederse.

İflâsa tabi olmayan borçlu bakımından ise birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki hâllerin kesin mühletin verilmesinden sonra gerçekleşmesi durumunda, komiserin yazılı raporu üzerine mahkeme kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine resen karar verir.

Mahkeme, bu madde uyarınca karar vermeden önce borçlu ve varsa konkordato talep eden alacaklı ve alacaklılar kurulunu duruşmaya davet eder; diğer alacaklıları ise gerekli görürse davet eder.

Şeklinde düzenlenmiş olup, maddenin gerekçesinde; “Maddenin kaleme alınmasında İsviçre İcra ve İflas Kanununun 296/b maddesinden yararlanılmıştır. Ancak, burada İsviçre sistemi (m. 294, fıkra 3 ve m. 296/a) aşırı sert bulunarak bu sistemden farklı olarak iflas kararının verilebilmesi iflasa tabi şahıslar ile sınırlandırılmakta ayrıca maddede sayılan iflas sebeplerinden birinin gerçekleşmesi aranmaktadır. İflasa tabi olmayan borçlu bakımından ise mahkeme sadece kesin mühleti kaldırarak konkordato talebinin reddine re’sen karar verebilecektir” denilmiş olup; “Maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki “başarıya ulaşma” ibaresi ile kastedilen haller iyileşmenin veya konkordatonun tasdikinin hiç mümkün olmadığı hallerdir. Aynı fıkranın (d) bendi uyarınca mahkeme, borca batık olduğu halde konkordato talebinden feragat eden sermaye şirketi veya kooperatifin borca batıklık nedeniyle iflasına karar verecektir” Şeklinde madde düzenlemesinin gerekçesi oluşturulmuştur.

3. Geçici Mühlet Tedbirleri

a) Geçici Mühletin Borçlu Açısından Sonuçları

Yasanın 287. Maddesi; “Konkordato talebi üzerine mahkeme, 286 ncı maddede belirtilen belgelerin eksiksiz olarak mevcut olduğunu tespit ettiğinde derhâl geçici mühlet kararı verir ve 297 nci maddenin ikinci fıkrasındaki hâller de dahil olmak üzere, borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirleri alır” şeklinde düzenlenmiş olup, maddenin gerekçesinde;

“Amerika Birleşik Devletlerindeki “otomatik durdurma” kurumundan esinlenilerek yapılan İsviçre İcra ve İflas Kanunu değişikliklerini (Kanuna eklenen m. 293a – m. 293d maddelerini) örnek alan bu düzenleme; ödeme güçlüğü içindeki borçluya süratle geçici hukuki koruma sağlamaya yöneliktir” ifadesi yer almakta olup gerekçenin devamında; “Geçici konkordato mühleti ile birlikte mahkemenin borçlunun malvarlığının muhafazası için gerekli gördüğü bütün tedbirlere karar vereceği ve konkordatonun başarıya ulaşmasının mümkün olup olmadığının yakından incelenmesi amacıyla bir geçici konkordato komiseri atayacağı hükme bağlanmaktadır” denilmiştir.

Kesin mühletin borçlu bakımından sonuçlarını düzenleyen ve geçici mühlet içinde uygulanacak olan 297.maddeye göre;

- *Borçlu, komiserin nezareti altında işlerine devam edebilir. Şu kadar ki, mühlet kararı verirken veya mühlet içinde mahkeme, bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına veya borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesine karar verebilir.*

- *Borçlu, mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır.*

- *Borçlu bu hükme yahut komiserin ihtarlarına aykırı davranırsa mahkeme, borçlunun malları üzerindeki tasarruf yetkisini kaldırabilir veya 292 nci madde çerçevesinde karar verir.*

- *Birinci ve üçüncü fıkra kapsamında alınan kararlar 288 inci madde uyarınca ilân edilir ve ilgili yerlere bildirilir.*

Şeklinde düzenlenmiş olup iflasın ertelenmesi davalarında alınan ve “borçlunun tasarruf yetkilerini kısıtlayan” benzer tedbirlere ve yine aynı davalarda görev verilen “kayım” atamasına yönelik benzeri uygulamanın yeni yasada konkordato komiseri olarak yer aldığı görülmektedir.

Maddenin gerekçesinde; “Maddenin birinci fıkrasında 297 nci maddeye yapılan atıf sınırlı şekilde anlaşılmalıdır;...” denilmekte olup, devamında “mahkeme uygun gördüğü takdirde borçlu aleyhine başlatılmış veya talepten sonra başlatılacak icra ve iflas takiplerinin durdurulmasına veya yasaklanmasına da karar verebilir. Yalnız, buradaki yasaklama icra ve iflas takibinin başlatılmaması olarak değil başlatılıp yürütülememesi, örneğin ödeme emri gönderilememesi olarak anlaşılmalıdır” Görüşü doğrultusunda yasa maddesinin oluşturulduğu belirtilmiştir.

b) Geçici Mühletin Alacaklılar Açısından Sonuçları

Kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçlarını düzenleyen 294. Madde geçici mühlet içinde geçerli olup, söz konusu madde doğrultusunda;

1- Mühlet içinde borçlu aleyhine 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre yapılan takipler de dahil olmak üzere hiçbir takip yapılamaz ve evvelce başlamış takipler durur, ihtiyatî tedbir ve ihtiyatî haciz kararları uygulanmaz, bir takip muamelesi ile kesilebilen zamanaşımı ve hak düşüren müddetler işlemez.

2- 206 ncı maddenin birinci sırasında yazılı imtiyazlı alacaklar için haciz yoluyla takip yapılabilir.

3- Tasdik edilen konkordato projesi aksine hüküm içermediği takdirde kesin mühlet tarihinden itibaren rehinle temin edilmemiş her türlü alacağa faiz işlemesi durur.

4- Takas bu Kanununun 200 ve 201 inci maddelerine tâbidir. Bu maddelerin uygulanmasında geçici mühletin ilânı tarihi esas alınır.

5- Hacizli mallar hakkında niteliğine uygun düştüğü ölçüde 186 ncı madde hükmü uygulanır.

6- Konkordato mühletinin verilmesinden önce, müstakbel bir alacağın devri sözleşmesi yapılmış ve devredilen alacak konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğmuş ise, bu devir hükümsüzdür.

7- Konusu para olmayan alacaklar, alacaklı tarafından, ona eşit kıymette para alacağına çevrilerek komisere bildirilir. Şu kadar ki borçlu, komiserin onayıyla taahhüdün aynen ifasını üstlenmekte serbesttir

İfadelerine yer verilmiştir. 294.maddenin 1. fıkrasına göre iflasın ertelenmesi sürecinde hükmedilen ihtiyati tedbir uygulamasına benzer “takiplerin durmasına” yönelik uygulama yeni kanunda da yer almış olup, ayrıca iflas erteleme davalarında genelde uygulama birliği sağlanamayan “ihtiyati haciz ve ihtiyati tedbir” işlemlerinin de durdurulması yeni yasada yer almıştır.

Maddenin 2. fıkrası ile iflasın ertelenmesi davalarında takip imtiyazı tanınan işçi alacaklıları, yine yeni yasa ile borçluya karşı cebri icra yapabilecektir.

Maddenin 5. Fıkrası ile Maddenin beşinci fıkrasıyla gerekçesi doğrultusunda, konkordato mühletinden önce tatbik edilmiş hacizlerde hacedilmiş mallar için elverdiği ölçüde Kanunun 186 ncı maddesi hükmü uygulanacağı düzenlenmiştir. Gerekçede; “186 ncı maddede iflasın açılmasının mevcut hacizlere olan etkisi düzenlenmiştir. Bu atıftan çıkan sonuç, konkordato mühletinin, daha önce konulmuş hacizleri kaldırıcı bir etkisinin bulunmadığıdır. Mühlet kararı devam ettiği sürece alacaklının haciz hakkı baki kalacaktır Hacizlerin düşmesine sebep olan şey, konkordatonun tasdiki veya mühletin kaldırılması kararıdır” bölümü yer almıştır.

Maddenin 6. fıkrası çerçevesinde mehil talebi öncesi yapılmış ancak mehil süreci içinde doğan alacakların temlikinin geçersiz olacağı düzenlenmiştir. Maddenin bu fıkrasının düzenlenme gerekçesinde; “Maddenin altıncı fıkrasıyla, İsviçre İcra ve İflas Kanununun konkordato mühleti verilmesinden evvel yapılan ve ileride doğacak alacağın devrine ilişkin olan sözleşmelerin devredilen alacağın konkordato mühletinin verilmesinden sonra doğması halinde hükümsüz olacağı hakkındaki mehz Kanunun 297 nci maddesinin dördüncü fıkrasıyla uyumlu bir düzenleme yapılmaktadır. Bu hükmün amacı borçlunun konkordato alacaklılarının müracaat edebileceği malvarlığını korumaktır” denilmiştir.

294. maddenin tüm fıkralarının düzenlenme gerekçesinde; “Maddeyle, kesin mühletin alacaklılar bakımından sonuçları düzenlenmektedir. *Bu sonuçlar, geçici mühlet bakımından da geçerlidir*” denilmiş olup devamında “Maddeyle, kesin mühlet içinde alacaklıların haklarında bazı sınırlamalar yapılmaktadır. Alacaklıların haklarında yapılan bu sınırlamaların temel nedeni, konkordato mühleti içinde borçlunun rahat hareket edebilmesi ve alacaklıların baskısı altında olmadan konkordato projesinin hayata geçirilebilmesi için faaliyetlerine devam edebilmesinin sağlanmasıdır” ifadelerine yer verilmiştir. Bu çerçevede, alacaklılardan gelebilecek baskı unsuru azaltılarak konkordato projesinin tam anlamıyla uygulanması amaçlanmıştır.

SONUÇ

Konkordato müessesesi Türkiye’de iflasın ertelenmesi kurumunun kullanılmaya başladığı son 12 yıldan bu yana yok denecek kadar uygulama alanı bulmamıştır. Ülkemizde 7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun’un 28.02.2018 tarihinde kabul edilerek ve 15.03.2018 tarih ve 30361 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmesi ile birlikte mali yapısı bozulmuş şirketlere bir ara çözüm olarak tekrar konkordato başvurusu yapılma imkanı tanınmıştır. Yapılan düzenleme ile elinle olmayan nedenlerle borçlarının tümünü ödeyemeyen iyiniyetli borçlular için bir borç ödeme anlaşması yapılarak borçlunun borçlarını vade verilmek veya tenzilat yapılmak suretiyle borçlarını bir ödeme takvimi çerçevesinde ödeme imkanı getirilmiştir. Yasanın yeni olması ve bazı hususların henüz netlik kazanmaması uygulamada bir takım karışıklıkların yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Bu hususlardan bir tanesi geçici mühlet konusudur. Çalışmanın ilgili bölümlerinde konkordato yasası öncelikle geçici mühlet açısından incelenmiş olup alacaklılar ve borçlu açısından bu konudaki karışıklığın giderilmesine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Konkordato düzenlemesi ile geçici konkordato mühleti adı altında beş ayı geçmemek üzere yeni bir

kurum ihdas edilmiş ve bu çerçevede iyiniyetli borçlulara yasa ile bir koruma getirilmiştir. Bu, mühletin uzatmayla birlikte beş ayı geçmemek üzere “geçici olarak” tanınabileceği hükme bağlanmaktadır.

Geçmişte uygulanan iflasın ertelenmesi müessesesinin yürürlükten kaldırılması ile birlikte konkordato uygulaması ön plana çıkmış ve mali yapısı bozulan şirketler açısından başvurulacak önemli bir kurum haline gelmiştir. Düzenlemenin yeni olması nedeniyle, yapılan bu çalışma kapsamında uygulamada geçici mühlet ile ilgili olarak yaşanabilecek belirsizliklerin giderilmesi kapsamında açıklayıcı bilgilere yer verilmiştir.

KAYNAKÇA

7101 sayılı İcra ve İflas Kanunu

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu

03.06.2011 tarihli ve 635 Sayılı Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın
Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname